

6. nóvember 2026

Vatnshlot og vegaframkvæmdir

Anna Rut Arnardóttir

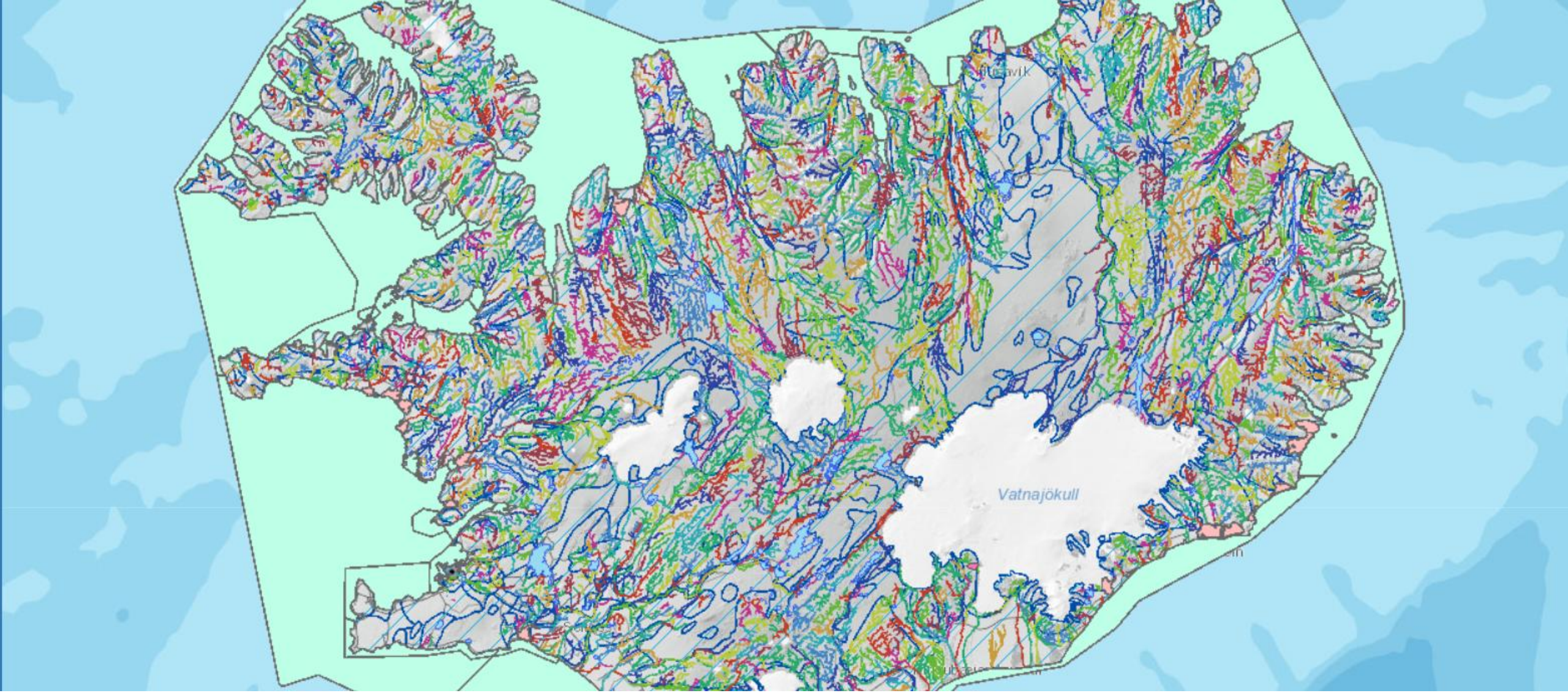
Umhverfisverkfræðingur M.Sc.

Vatnshlot

„Eining vatns, svo sem allt það vatn sem er að finna í stöðuvatni, á eða strandsjó.“

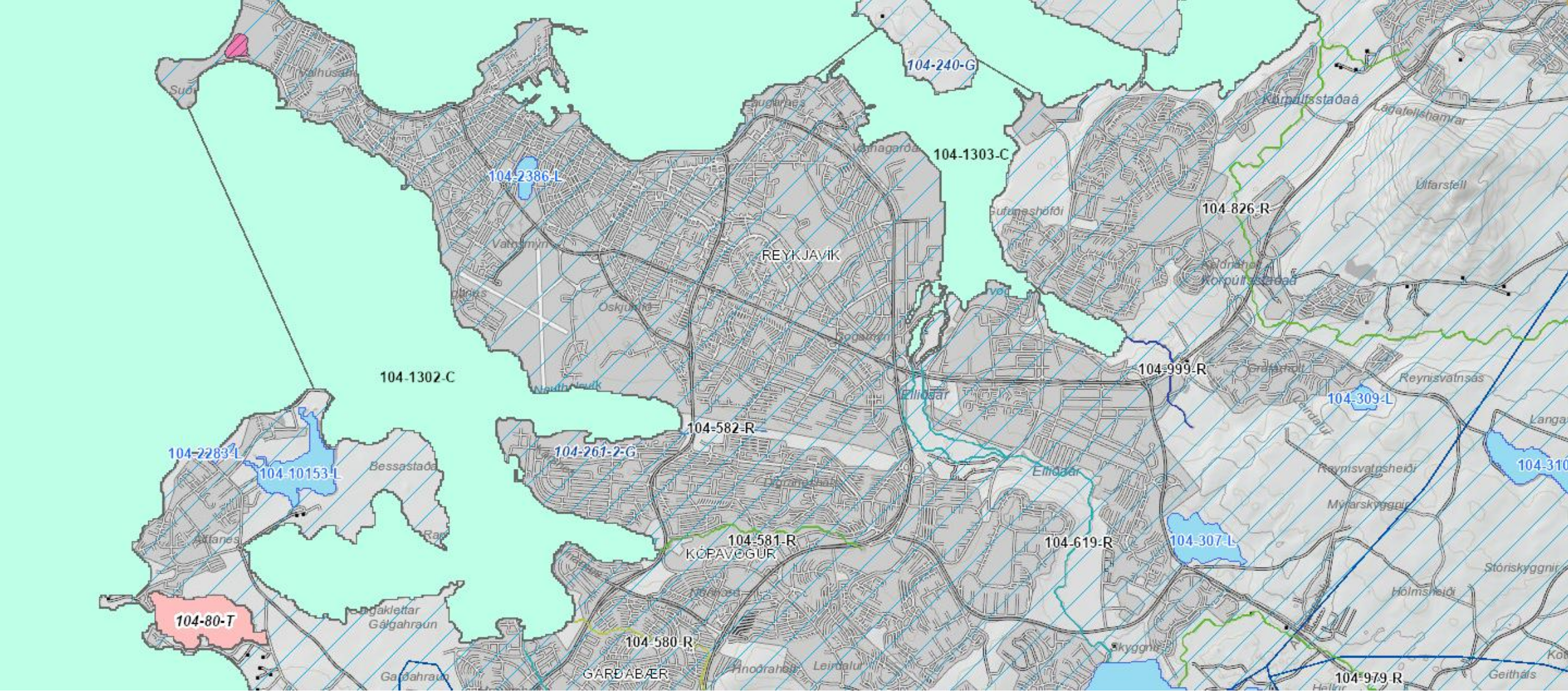
- Þýðing á “water body”
- Má líkja við veghlot:

  “öll uppbygging vegar, efnisheild frá vegbotni til slitlags.”

Vatnavefsja.vedur.is

Vatnshlot

Vatnavefsja.vedur.is

Vatnshlot

Áhrifamat vatnshlota

- Getur framkvæmd komið í veg fyrir að umhverfismarkmiðum sé náð?
- **Leiðbeiningar um mat á áhrifum framkvæmda og starfsemi á vatnshlot (des. 2024)**

- Allskonar framkvæmdir/starfsemi:
  - → Virkjanir
  - → Hreinsistöðvar
  - → Efnistaka
  - → Fiskeldi
  - → **Vegaframkvæmdir**

Tegundir vegaframkvæmda

Á LANDI

Hefðbundin vegagerð á landi

Jarðgöng

ÞVERUN VATNS

Brúargerð

Ræsi

Fjarðarþveranir

Jarðgöng

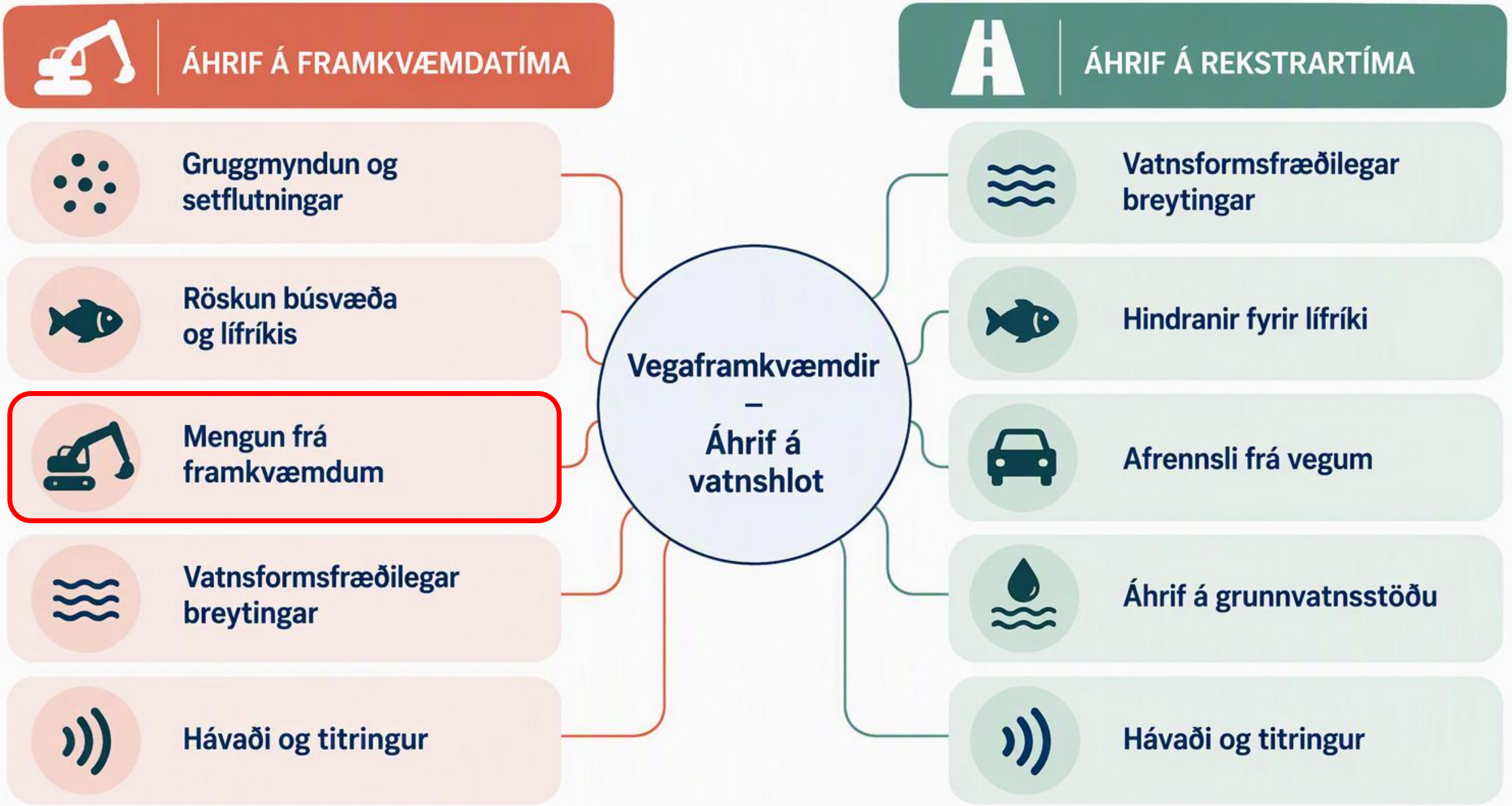
Í VATNI

Fyllingar í vatn

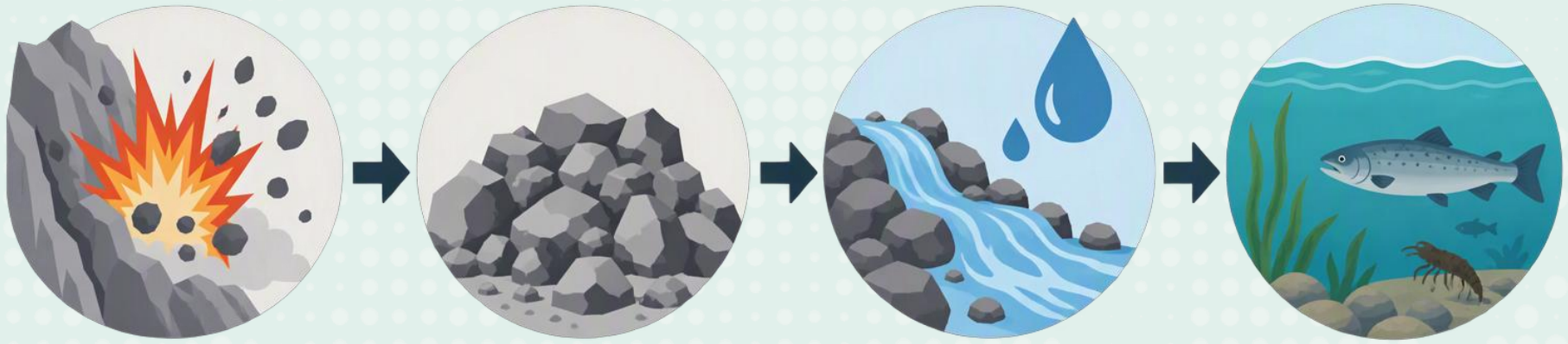
Hafnargerð

ÁHRIF Á FRAMKVÆMDATÍMA
Gruggmyndun og setflutningar
Röskun búsvæða og lífríkis
Mengun frá framkvæmdum
Vatnsformsfræðilegar breytingar
Hávaði og titringur
Vegaframkvæmdir – Áhrif á vatnshlot
ÁHRIF Á REKSTRARTÍMA
Vatnsformsfræðilegar breytingar
Hindranir fyrir lífríki
Afrennsli frá vegum
Áhrif á grunnvatnsstöðu
Hávaði og titringur

Sprengiefni

Mengun frá framkvæmdum

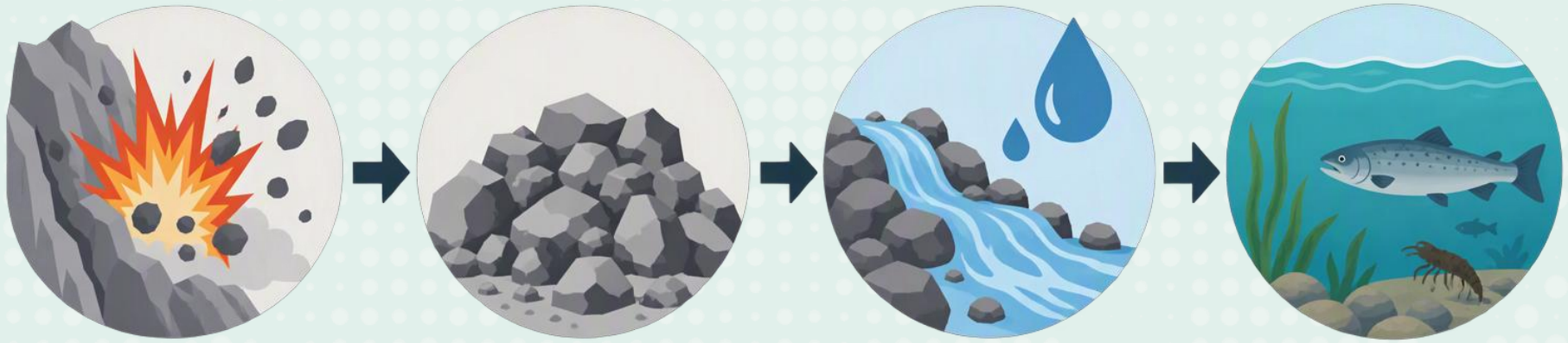
- Ammóníumnítrat (NH_4NO_3) meginuppistaða sprengiefna
- Allt að 20% springur ekki → getur borist með frárennsli í vatn
- Aukið næringarefnaálag
- Möguleg áhrif á vatnalífríki

Sprengiefni

Dæmi frá Noregi

- Aukinn styrkur köfnunarefnis mælst í minni lækjum og ám
  – rekið til sprenginga
- Oslóarfjörður undir næringarefnaálagi
  – hluti álags rakinn til notkunar sprengiefna

Samantekt

- Vegaframkvæmdir geta haft áhrif á **allar gerðir vatnshlota**
- Áhrif geta komið fram bæði á **framkvæmda- og rekstrartíma**
- Umfang og vægi ráðast af **framkvæmdinni, staðsetningu og viðkvæmni vatnshlotsins**
- **Mikilvægt að koma í veg fyrir ófyrirséð neikvæð áhrif**